

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 368)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/603)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-1174/2148

3.6.1997

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 4.4.1997 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi birlikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Necmettin Erbakan
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Ukrayna, ekonomik ve ticarî ilişkilerimizin geliştirilmesi arzulanan bir Devlettir. Kuşkusuz Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti arasında sermaye, teknoloji ve hizmet hareketlerinin geliştirilmesi, her iki Devletin de refahına katkıda bulunacaktır. Sözkonusu faktör hareketlerinin geliştirilmesinde çifte vergilendirme nedeniyle ortaya çıkan sorunların çözümü önem arz etmektedir. Bu amaçla, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti arasında 27 Kasım 1996 tarihinde Ankara'da "Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokol" imzalanmıştır.

Anlaşma ile kişilerin aynı gelir üzerinden iki Devlette birden vergilendirilmesinin (çifte vergilendirme) önlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amacı sağlamak üzere, vergileme hakkı, gelir unsurları itibarıyla ikâmet edilen veya kaynak Devletlerden birine bırakılmakta veya bu mümkün olmazsa iki Devlet arasında paylaşılmaktadır. Böylece, Âkit Devletlerden birinde yatırım yapan, teknoloji veya hizmet sunan diğer Devlet mukimlerinin, o Devletin mükelleflerine göre daha ağır vergilendirilmesine engel olunmakta ve teşebbüslerin risk almadan önce ileride karşılıklarına çıkacak her türlü vergi ile ilgili mükellefiyeti hesaplayabilmeleri sağlanmaktadır. Çifte vergilendirmenin Âkit Devletlerde önlenmesi ile Ukrayna'lı yatırımcılar için Türkiye'nin, Türk yatırımcılar için ise Ukrayna'nın daha cazip hale geleceği tabiidir.

Anlaşmanın kapsamına aldığı vergiler açısından çifte vergilendirmenin ve vergi kaçakçılığının nasıl önleneceği ve muhtelif gelir unsurlarının vergilendirilmesine ilişkin ilkeler ve düzenlemeler, ilişkide yer alan Anlaşmanın madde gerekçelerinde ayrıntılarıyla açıklanmıştır.

ANLAŞMA MADDELERİNİN GEREKÇELERİ

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşma-

si” 29 madde ile Protokol’den meydana gelmiştir. Anlaşma ve Protokol maddelerinin gerekçeleri aşağıda belirtilmiştir.

Madde 1. – Kişilere İlişkin Kapsam

1 inci madde hükmü gereğince bu Anlaşma, Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin mükimi olan kişilere uygulanacaktır.

Diğer bir ifade ile bu Anlaşma, milliyet farkı gözetilmeksizin Âkit Devletler (Türkiye ve Ukrayna) den birinde veya her ikisinde mukim olan kişileri kapsamına almaktadır.

Madde 2. – Kavranan Vergiler

Bu madde Anlaşmanın kavradığı vergilerin belirlenmesinde ve tarifinde açıklığı temin etme amacını gütmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrası, Anlaşmanın, ne şekilde alındığına bakılmaksızın bir Âkit Devlette, politik alt bölümlerinde veya mahalli idarelerinde gelir ve servet üzerinden alınan vergilere uygulanacağını belirtmektedir.

2 nci fıkra, gelir ve servet üzerinden alınan vergilerin kapsamını belirlemektedir.

3 üncü fıkrada, Anlaşmanın Âkit Devletlerdeki mevcut vergilerden hangilerine uygulanacağı belirtilmektedir. Anlaşma kapsamına giren vergilerin; Ukrayna’da, teşebbüslerin kazançları üzerinden alınan vergi ile vatandaşlardan alınan gelir vergisi, Türkiye Cumhuriyeti’nde ise gelir ve kurumlar vergileri ile gelir ve kurumlar vergisi üzerinden alınan fon payından ibaret olduğu belirtilmiştir.

4 üncü fıkra, Anlaşmanın imza tarihinden sonra mevcut vergilere ilave olarak veya onların yerine alınacak ve mevcut vergilerle aynı nitelikte olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen vergilerin de Anlaşma kapsamına gireceğini hükme bağlamakta, ayrıca, Âkit Devletlerin yetkili makamlarının, ilgili vergi mevzuatlarında yaptıkları önemli değişiklikleri birbirlerine bildirmelerini öngörmektedir.

Madde 3. – Genel Tanımlar

Bu maddede, Anlaşmada kullanılan terimlerin yorumu için gerekli genel tanımlar yer almaktadır.

Sözkonusu maddede sırasıyla, “Türkiye”, “Ukrayna”, “Bir Âkit Devlet” ve “Diğer Âkit Devlet”, “Vergi”, “Kişi”, “Şirket”, “Kayıtlı Merkez”, “Vatandaş”, “Bir Âkit Devletin Teşebbüsü ve “Diğer Âkit Devletin Teşebbüsü”, “Yetkili Makam” ve “Uluslararası Trafik” terimlerinin tanımı yer almaktadır.

Maddenin 2 nci fıkrasında, Anlaşmada tanımlanmamış terimlerin, Âkit Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen anlamları taşıdığı belirtilmiş ve Anlaşma’da boşluk kalmaması sağlanmıştır.

Madde 4. – Mukim

Âkit Devletlerin vergileme yetkisi, Anlaşmanın birçok maddesinde doğrudan doğruya “mukim” kavramına göre çözümlenmektedir. Bu çerçevede, gerçek ve tüzel kişilerin hangi Devletin mukimi addedileceği hususu büyük bir önem arz etmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrasında, gerçek ve tüzel kişiler arasında ayırım yapılmaksızın, Anlaşmanın amaçları bakımından; ev, ikametgâh, kayıtlı merkez tescil yeri, yönetim yeri veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle vergi mükellefiyeti altına giren kişi “mukim” addedilmektedir. Gelir Vergisi Kanunumuz Türkiye’de yerleşmiş gerçek kişileri, Kurumlar Vergisi Kanunumuz ise kanuni veya iş merkezi Türkiye’de bulunan kurumları tam mükellef addettiğinden, 1 inci fıkra hükmüyle vergi hukukumuz tam bir paralellik sağlanmaktadır.

2 nci fıkrada, gerçek kişilerin 1 inci fıkrada belirtilen kriterler nedeniyle her iki Devletin de mükimi addedilmesi halinde, bu kişilerin hangi kıstaslar kullanılmak suretiyle yalnızca bir Devletin mukimi addedileceği hususu çözümlenmektedir.

3 üncü fıkrada ise, gerçek kişi dışında kalan kişilerin her iki Devletin de mükimi olması halinde, mukimliğin tayininde bu kişilerin kayıtlı merkezinin esas alınacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 5. – İşyeri

İşyerinin tanımına ilişkin bu madde son derece önemlidir. Bilindiği üzere, Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunlarımız, dar mükellefler açısından ticarî kazancın Türkiye’de elde edilmiş sayılması için, kazanç sahiplerinin Türkiye’de işyerinin bulunmasını veya daimi temsilci bulundurmasını ve kazancın bu yerlerde veya bu temsilciler vasıtasıyla yapılan işlerden doğmasını şart koşmaktadır. Aynı şekilde, Anlaşmanın 7 nci maddesinde de yalnızca işyerine atfedilebilen ticarî kazancın kaynak devlette vergilenebileceği prensibi getirilmiştir.

7 fıkrada halinde düzenlenen bu maddede, hangi durumlarda bir işyerinin oluşup oluşmayacağı hususu bütün ayrıntılarıyla açıklanmaktadır.

1 inci fıkrada, “işyeri” teriminin genel bir tanımı yapılmaktadır.

2 nci fıkrada, kapsama özellikle dahil edilen işyerlerine örnekler verilmektedir ki bunlar; yönetim yeri, şube, büro, fabrika, atelye, doğal kaynakların aranması için kullanılan tesis ve yapı, maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taşocağı veya doğal kaynakların çıkarıldığı diğer herhangi bir yer, satış yeri olarak kullanılan depo veya diğer binalardır.

3 üncü fıkrada, bir inşaat şantiyesi, yapım montaj veya kurma projesinin veya bunlarla ilgili gözetim faaliyetlerinin yalnızca oniki ayı aşan bir süre devam etmesi halinde bir işyeri oluşturacağı belirtilmiştir.

4 üncü fıkrada, işyeri kapsamı dışında kalan hususlar belirtilmiştir.

5 inci fıkrada, daimi temsilcilik düzenlenmiştir. Bu fıkraya göre, bir kişi teşebbüs adına mukavele akdetme yetkisine sahip olur ve bu yetkisini düzenli olarak kullanırsa, bu faaliyetler 4 üncü fıkrada belirtilenlerle sınırlı olmadıkça, temsil ettiği teşebbüs bu Devlette bir işyerine sahip kabul edilecektir. Ancak, işe ilişkin sabit bir yerden 4 üncü fıkraya hükmi çerçevesinde yürütülen faaliyetler bu yeri bir işyeri haline getirmeyecektir.

Anlaşmada işyeri ve daimi temsilci ayrı ayrı maddelerde düzenlenmeyip, her ikisi de “işyeri” maddesinde düzenlendiğinden, bu fıkraya hükümlerle, Gelir Vergisi Kanunu’nun dar mükelleflerin ticarî kazançlarının Türkiye’de vergilendirilmesine imkân tanıyan daimi temsilcilığe ilişkin hükümleri Anlaşmaya yansıtılmış olmaktadır.

6 ncı fıkrada, bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette, işlerini yalnızca kendi işlerine olağan şekilde devam eden bir simsar, genel komisyoncu veya bağımsız statüye sahip bir acente vasıtasıyla yürütmesi halinde işyerinin var sayılmayacağını öngörmektedir.

7 nci fıkrada ise, iki ayrı Âkit Devlette mukim olan şirketlerin birbirlerini kontrol etmesinin, bunlardan herhangi birinin diğeri için bir işyeri oluşturmayacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 6. – Gayrimenkul Varlıklardan Elde Edilen Gelir

Bu madde yalnızca gayrimenkul sermaye iratlarını değil, aynı zamanda gayrimenkullerden kaynaklanacak her türlü gelir unsurunu kapsamaktadır.

Maddenin 1 inci fıkrası ile gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelirin (tarım veya ormancılıktan elde edilen gelir dahil) vergileme hakkı, gayrimenkulün bulunduğu Âkit Devlete bırakılmaktadır.

2 nci fıkrada, “gayrimenkul varlık” teriminin tanımına ilişkindir.

3 üncü fıkrada, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımı, kiralanması veya başka bir suretle kullanımından elde edilen gelire 1 inci fıkraya hükümünün uygulanacağı belirtilmektedir.

4 üncü fıkrada ise, 1 ve 3 üncü fıkraya hükümlerinin, bir teşebbüsün gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkullerden elde edilen gelire de uygulanacağı öngörülmektedir.

Madde 7. – Ticarî Kazançlar

Maddenin 1 inci fıkrası, ticarî kazancın vergilendirilmesindeki genel prensibi açıklamaktadır. Buna göre ticarî kazanç, teşebbüsün mukim olduğu Devlette vergilendirilecek, ancak faaliyetin diğer Âkit Devlette bir işyeri vasıtasıyla yürütülmesi halinde, kazancın sadece bu işyerine atfedilebilen kısmı diğer Âkit Devlette vergilendirilebilecektir.

2 nci fıkrâ, işyeri kazançlarının hesaplanmasındaki esaslara ilişkindir. Buna göre, işyeri bağımsız bir teşebbüs gibi ele alınacak ve benzer teşebbüslerin benzer koşullarda elde etmesi gereken kazanç, sözkonusu işyerine atfedilecektir. Böylece, işyeri-merkez ilişkilerinde emsaline göre yüksek veya düşük fiyatlandırmaya gidildiğinde olaya müdahale edilip, gerçekçi fiyatların fatura edilmesiyle yeni bir vergi matrahı belirlenecek ve vergileme bu matrah üzerinden yapılacaktır.

3 üncü fıkrâ, işyeri kazancının belirlenmesi sırasında hangi tür giderlerin indirilebileceğine ilişkindir.

4 üncü fıkrâ, bir Âkit Devlette işyerine atfedilen kazancın, teşebbüsün toplam kazancının muhtelif birimlere paylaşılması esasına göre belirlenmesi halinde, bu Âkit Devletin, sözkonusu işyerinin vergilendirilebilir kazancını bu paylaşırma yöntemine göre belirleyebileceğini, ancak, paylaşırma yöntemine göre bulunan sonucun bu maddede belirtilen prensiplere uygun olacağını belirtmektedir.

5 inci fıkrâ, teşebbüs adına sadece mal ve ticarî eşya alımında bulunan işyerine, bu faaliyeti dolayısıyla kazanç atfedilemeyeceğine ilişkindir.

6 ncı fıkrâ işyerine atfedilebilen kazancın geçerli bir neden olmadıkça, her yıl aynı yöntemle belirleneceğine ilişkindir.

7 nci fıkrâ, ticarî kazancın, Anlaşmanın diğer maddelerinde belirtilen gelir unsurlarını da kapsamına alması halinde ilgili madde hükümlerini saklı tutmaktadır.

Madde 8. – Uluslararası Taşımacılık

1 inci fıkrâ, bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette uluslararası trafik kapsamına girer türden gemi, vapur, uçak veya kara nakil vasıtası işletmeciliğinden sağladığı kazançların, yalnızca teşebbüsün mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilebileceğini öngörmektedir. Diğer bir ifade ile bu tür kazançlar kaynak Devlette vergiden istisna edilmektedir.

2 nci fıkrada, uluslararası trafikte gemi veya uçak işletmeciliğinden elde edilen kazançların yanısıra arızı olarak mal veya ticarî eşya taşımacılığında kullanılan konteynerlerin kiralanması, bakımı veya kullanımından elde edilecek kazançların da bu maddede kapsanacağı öngörülmektedir.

3 üncü fıkrada, 1 inci fıkrada benimsenen prensibin, ortaklık, bağlı işletme veya uluslararası işletilen bir acenteye iştirak dolayısıyla elde edilen kazançlar için de geçerli olduğu hükme bağlanmıştır.

Madde 9. – Bağımlı Teşebbüsler

Kurumlar Vergisi Kanunumuzun 15, 16 ve 17 nci maddelerinde düzenlenen örtülü kazanç ve örtülü sermaye ile ilgili olan bu maddede, bağımlı teşebbüslerin, bağımsız teşebbüslere oranla farklı ticarî ilişkilere ve farklı fiyatlandırmalara yönelmeleri halinde Âkit Devletlerin ne tür tedbirler alabileceği hükme bağlanmaktadır.

1 inci fıkrâ, bağımlı teşebbüslerin gerekli itina'yı göstermeyip, bağımsız teşebbüsler arasında geçerli olan fiyatlardan sapmaları halinde, vergi kaybına uğrayan Âkit Devlete ek vergi alma hakkını vermektedir. Bu ek vergileme sonunda diğer Devletin, kendi mükellefi olan bağımlı teşebbüs için yapacağı matrah ve vergi indirimleri ise 2 nci fıkrada düzenlenmiştir.

Madde 10. – Temettüler

1 inci fıkrâ, temettülerin vergilendirilmesindeki genel ilke ile ilgili olup, temettü gelirin'in esas itibariyle temettü gelirini elde edenin mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilmesini öngörmektedir.

2 nci fıkra, temettülerin, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu, yani temettülerin doğduğu Devlette de vergilendirilebileceğini öngörmektedir. Ancak, diğer Âkit Devlet mukimine ödenen temettü üzerinden kaynak Devlette alınacak vergi, temettü ödeyen şirketin sermayesine en az % 25 oranında iştirak eden şirketler için (ortaklıkların haricinde) % 10, diğer bütün durumlarda % 15'i aşmayacaktır.

3 üncü fıkrada, "temettü" teriminin tanımı yapılmaktadır.

4 üncü fıkrada, işyeri kazancının 7 nci madde (Ticari Kazançlar) çerçevesinde vergilendirildikten sonra, kalan kazanç üzerinden bu maddenin 2 nci fıkrasına göre de vergilendirilebileceği öngörülmektedir. Bu fıkra, Gelir Vergisi Kanunumuzun 94 üncü maddesinin 6/b numaralı bendiyle paralellik arz etmektedir.

5 inci fıkra, temettü lehdarının, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu diğer Âkit Devlette bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette veya bu Devlette yer alan sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve sözkonusu temettü elde ediş olayı ile bu işyeri veya sabit yer arasında önemli bir bağ bulunması halinde, sözkonusu temettülerin bu madde çerçevesinde vergilendirilmeyeceğini öngörmektedir. Bu durumda, ticari kazançla ilişkin 7 veya serbest meslek faaliyetine ilişkin 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

6 ncı fıkra, bu maddenin 4 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devletin, kendisinden kazanç veya gelir elde eden ve diğer Âkit Devletin mukimi olan bir şirketin dağıttığı temettüler üzerinden veya dağıtmadığı kazançlardan herhangi bir vergi alamayacağını öngörmektedir. Böylece, kaynak devletin vergileme yetkisi kurum kazancına uygulanmakta, ancak bu kurumdan kâr payı elde eden kişilere doğru bir genişlemeye müsaade edilmemektedir. Fıkroda ayrıca, temettünün, kazanç veya gelirin elde edildiği Devletin mukimlerine ödenmesi ve bu kazanç veya gelirin elde edildiği Devletteki işyeri ile temettü elde ediş olayı arasında önemli bir bağ bulunması hallerinin kaynak Devlette vergilendirmeme prensibine istisna teşkil ettiği belirtilmektedir.

Madde 11. — Faiz

1 inci fıkra, faizlerin vergilendirilmesindeki genel ilkeyi belirlemektedir. Buna göre, faizi vergilendirme hakkı lehdarın mukim olduğu Âkit Devlete ait olmaktadır.

2 nci fıkrada, faizlerin doğduğu Âkit Devlete, faizin gayrisafi tutarı üzerinden azami % 10 vergi alma hakkı tanınacağı öngörülmektedir.

3 üncü fıkra, Türkiye Hükümeti ile Ukrayna Hükümetine veya Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ile Ukrayna Ulusal Bankasına veya Anlaşmaya taraf Devletlerin politika alt bölümlerine veya mahalli idarelerine ödenen faizlerin karşılıklı olarak vergiden muaf tutulmasına ilişkindir.

4 üncü fıkrada, "faiz" teriminin kapsamı belirlenmiştir.

5 inci fıkra, diğer Devlette bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette veya bir sabit yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunulması ve faizin ödendiği alacak ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunması halinde sözkonusu faizin bu madde çerçevesinde değil 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri çerçevesinde vergilendirilmesini öngörmektedir.

6 ncı fıkra, faiz gelirlerinin hangi durumda bir Âkit Devlette elde edilmiş sayılacağını hükme bağlamaktadır. Buna göre, faiz ödeyenin Devlet, politik alt bölüm, mahalli idare mukim veya bu Devlette bulunan bir işyeri olması halinde, sözkonusu faizin bu Âkit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

7 nci fıkra, faiz miktarının belirlenmesinde muvazaa durumunu açıklığa kavuşturmaktadır. Fıkra hükmüne göre muvazaa yapabilecek kişiler, aralarında özel ilişki bulunan faiz ödeyici ile faiz lehdarı veya her ikisiyle bir başka kişi olarak belirtilmektedir. Muvazaa durumu ise, özel ilişkinin olmadığı hallerde, kişiler arasında kararlaştırılan faiz miktarını aşan bir faizin ödenmesi olarak ortaya konmuştur. Bu durumda fazla kısım, bu maddede tanımlanan ve indirimli vergiye tabi olan

bir faiz olarak nitelendirilmeyip, Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak Âkit Devletlerin iç mevzuatına göre vergilendirilecektir.

Madde 12. — Gayrimaddi Hak Bedelleri

1 inci fıkra, vergilemedeki genel ilkeyi belirlemekte ve vergileme hakkını ödeme yapılan kişinin mukim olduğu Devlete tanımaktadır.

2 inci fıkra hükmü, gayrimaddi hak bedellerinin elde edildiği Devlete de % 10'u aşmayacak şekilde vergi alma hakkı tanımaktadır.

3 üncü fıkra, gayrimaddi hak bedellerinin tanımı ile ilgilidir.

4 üncü fıkra, bir işyeri veya sabit yer vasıtasıyla elde edilen gayrimaddi hak bedellerinin indirimli vergi oranına göre değil, ticarî kazançla ilişkin 7 nci madde ve serbest meslek faaliyetlerine ilişkin 14 üncü madde hükümlerine göre vergilendirileceği öngörülmektedir.

5 inci ve 6 ncı fıkralarda, faizde olduğu gibi gayrimaddi hak bedellerinin nerede elde edilmiş sayılacağı ve muvazaalı durumlarda nasıl vergilendirileceğine ilişkin özel hükümler yer almaktadır.

Madde 13. — Sermaye Değer Artış Kazançları

1 inci fıkra, 6 ncı maddede tanımlanan gayrimenkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançların, bu varlıkların bulunduğu Âkit Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir.

2 ncı fıkra, bir işyerinin aktifine dahil olan veya serbest meslek faaliyetinin icrasında kullanılan sabit yere ait menkul varlıkların ve bu işyeri veya sabit yerin elden çıkarılmasından doğan kazançların, bu işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Âkit Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

3 üncü fıkra, bir Âkit Devlet mukimince uluslararası trafikte işletilen gemi, uçak veya kara nakil vasıtaları ile bunların işletilmesine tahsis edilen menkul varlıkların satışından elde edilen kazançların, yalnızca gemi, uçak veya kara nakil vasıtalarını işleten teşebbüsün mukim bulunduğu Âkit Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir.

4 üncü fıkra, bu maddenin diğer fıkralarında sayılanların dışında kalan varlıkların satışından doğan kazançların, bu varlıkların elden çıkarılmasından doğan mukim olduğu Âkit Devlette; sözkonusu varlıkların iktisap tarihinden itibaren bir yıl içinde elden çıkarılmasından doğan değer artış kazançlarının ise gelirin elde edildiği kaynak Devlette vergilendirilebileceği öngörülmektedir.

Madde 14. — Serbest Meslek Faaliyetleri

Maddenin 1 inci fıkrasında, gerçek kişilerin elde edeceği serbest meslek kazançlarının, kazancı elde edenin mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır. Ancak, bu kişinin diğer Âkit Devlette bulunan sabit bir yeri kullanarak serbest meslek faaliyeti icra etmesi durumunda, sabit yerden elde edilen kazançların kaynak Devlette de vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

2 ncı fıkra, "serbest meslek faaliyetleri" teriminin tanımı yapılmaktadır.

Madde 15. — Bağımlı Faaliyetler

1 inci fıkra, bağımlı faaliyetlerin vergilendirilmesine ilişkin genel kural belirtilmektedir. Buna göre, hizmetin diğer Devlette ifa edilmemesi şartıyla, bir Âkit Devlet mukimince elde edilen ücretler mukim olan Devlette vergilendirilecektir. Hizmetin diğer Devlette ifa edilmesi halinde, belli şartlarla kaynak Devlete de vergileme yetkisi tanınabilecektir. Ancak sözkonusu kural, bu Anlaşmanın 16, 18, 19 ve 20 ncı maddelerinde öngörülen hükümleri herhangi bir şekilde etkilemeyecektir. Diğer bir ifadeyle, yönetim kurulu üyeleri, emekçiler, kamu görevlileri, öğretmenler ve öğrenciler 15 inci maddeye göre değil, kendileriyle ilgili maddelere göre vergilendirileceklerdir.

2 ncı fıkra, ücretin sadece mukim Devlette vergilendirilmesi için hangi şartların bir arada aranması gerektiği belirtilmektedir. Kaynak Devletin vergileme yapabilmesi için, öngörülen bu

şartlardan birinin ihlali yeterlidir. Bir başka ifadeyle, diğer Devlette hizmet ifa eden bir Âkit Devlet mukiminin bu Devlette ilgili mali yıl içinde başlayan veya sona eren herhangi bir oniki aylık dönemde bir veya bir kaç seferde toplam 183 günden fazla kalması veya ücret ödenmesinin bu diğer Devletin mukimi olan bir işveren tarafından veya onun adına yapılması ya da sözkonusu ödemenin, işverenin bu diğer Devlette sahip olduğu bir işyerinden veya sabit yerden yapılması durumunda, elde edilen ücretler kaynak Devlette vergilendirilecektir.

3 üncü fıkrada, Anlaşmanın 5 inci maddesinin 2 nci alt bendinde bahsedilen faaliyetlerde istihdam edilen kişilerin elde ettikleri gelir ile bir Âkit Devlet teşebbüsünce uluslararası trafikte işlenen gemi, uçak veya kara nakil vasıtalarında çalışan personelin bu sıfatları dolayısıyla elde ettikleri gelirlerin, diğer Devlette vergilendirilmeyeceği öngörülmektedir.

Madde 16. – Müdürlere Yapılan Ödemeler

1 inci fıkrada, bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette mukim bir şirketin yönetim kurulu üyesi olması dolayısıyla elde ettiği ücret ve diğer benzeri ödemelerin, bu diğer Âkit Devlette vergilendirilebileceği öngörülmektedir.

Madde 17. – Sanatçı ve Sporcular

1 inci fıkra, bir Âkit Devlet mukimi olan sanatçı ve sporcuların iştigal konuları ile ilgili şahsi faaliyetlerinden dolayı diğer Âkit Devlette elde ettikleri gelirlerin, bu faaliyetleri icra ettikleri diğer Âkit Devlette vergilendirileceğini hükme bağlamaktadır. Bu çerçevede, serbest meslek faaliyetleri ile bağımlı faaliyetleri (ücretler) düzenleyen 14 ve 15 inci madde hükümleri sanatçı ve sporcular açısından geçerli olmayıp, vergileme yalnızca 17 nci madde kapsamında yapılacaktır.

2 nci fıkra organizatörlerle ilgili olup, sanatçı ve sporcuların iştigal konularıyla ilgili faaliyetlerden doğan gelirin, sanatçı veya sporcuların kendilerine değil de bir başka gerçek veya tüzelkişiyeye yönelmesi halinde, vergilemenin, faaliyetin icra edildiği Âkit Devlette yapılacağını öngörmektedir. Ancak böyle bir durumda, ticarî kazançların, serbest meslek kazançlarının ve ücretlerin vergilendirilmesini düzenleyen bu Anlaşmanın 7, 14 ve 15 inci madde hükümleri dikkate alınmayıp, vergileme yalnızca 17 nci madde kapsamında yapılacaktır.

3 üncü fıkra, bir Âkit Devlette icra edilen ve diğer Âkit Devletin kamusal fonlarından önemli ölçüde desteklenen sanatsal ve sportif faaliyetlerden elde edilen gelire 1 ve 2 nci fıkra hükümlerinin uygulanmayacağını öngörmektedir.

Madde 18. – Emekli Maaşları

1 inci fıkra, geçmiş hizmetler karşılığında ödenen emekli maaşları ve benzeri ödemeler ile düzenli ödemelerin bunları elde edenin mukim olduğu Devlette vergilendirileceği hükmünü öngörmektedir.

2 nci fıkrada “düzenli ödeme”nin tanımı yapılmaktadır.

3 üncü fıkrada, 1 inci fıkra hükümlerine bakılmaksızın bir Âkit Devletin, politik alt bölümünün veya mahalli idaresinin sosyal güvenlik sistemi uyarınca yapılan ödeme, emekli maaşları ve diğer benzeri ödemelerin yalnızca bu Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir.

Madde 19. – Kamu Görevleri

1 inci fıkrada, kamu hizmeti karşılığında yapılan ödemelerin ve bağlanan emekli maaşlarının yalnızca ödemeyi yapan Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

2 nci fıkrada hizmet diğer Devlette verildiğinde ve gelir elde eden o Devletin mukimi olduğunda, bu kişinin bu Devletin vatandaşı olması veya yalnızca hizmet sunmak için bu Devletin mukimi durumuna geçmemiş olması şartı ile elde edilen gelirler bu diğer Devlette de vergilendirilebilecektir.

3 üncü fıkrada ise, kamu iktisadî kuruluşlarında çalışanlar açısından bu madde hükmünün değil, 15, 16 ve 18 inci madde hükümlerinin geçerli olacağı öngörülmektedir.

Madde 20. – Öğretmenler ve Öğrenciler

1 inci fıkra, öğrenci ve stajyerlerin öğrenim veya meslekî eğitimde buldukları Devlette yararlanacakları vergi istisnasının sınırlarını belirlemektedir.

Buna göre öğrenci ve stajyerler yalnızca geçim, öğrenim veya meslekî eğitim masraflarını karşılamak üzere buldukları Devletin dışındaki kaynaklardan yapılan ödemeler dolayısıyla, öğrenim gördükleri veya staj yaptıkları Âkit Devlette vergiye tabi tutulmayacaklardır.

2 nci fıkra, öğrenci ve stajyerler için öngörülen hükme benzer bir hüküm öğretmen ve öğretmen üyeleri için de öngörülmektedir. Buna göre, öğretmen ve öğretmen üyelerinin iki yılı aşmayan bir süre içinde, diğer Devlette yalnızca kamu yararına yapmış oldukları öğretim veya araştırma çalışlığında buldukları Devletin dışındaki kaynaklardan elde ettikleri gelirlerin bu diğer Devlette vergiden istisna edileceği hükme bağlanmıştır.

Madde 21. – Diğer Gelirler

1 inci fıkra, bir Âkit Devlet mukiminin bu Anlaşmanın bundan önceki maddelerinde kavranmayan gelir unsurlarının, mukim olduğu Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

2 nci fıkra, 6 ncı maddenin 2 nci fıkasında tanımlanan gayrimenkul varlık haricindeki varlığın elden çıkarılması sonucu elde edilen gelire, gelirin lehdarının diğer Âkit Devlette bir işyeri veya sabit yere sahip olması ve sözkonusu varlık ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunması halinde, 1 inci fıkra hükümleri yerine olayına göre 7 nci veya 14 üncü madde hükümlerinin uygulanacağını hükme bağlamaktadır.

Madde 22. – Servet

Türkiye'de şu anda yürürlükte olan bir servet vergisi olmamasına rağmen, bu maddenin Anlaşmada yer almasının nedeni, ileride servet vergisinin kabulü halinde Anlaşmanın bu vergilere de uygulanmasını sağlamaktır.

Madde 4 fıkradan oluşmaktadır. 1 inci fıkraya göre, bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette yer alan ve gayrimenkul varlıklardan oluşan servetini vergileme hakkı, bu diğer Âkit Devlete aittir.

2 nci fıkra, bir işyerine veya sabit yere ait menkul varlıkların vergilendirilmesi ile ilgilidir. Fıkraya göre, bir işyerine veya sabit yere ait menkul varlıklardan oluşan servetin vergileme hakkı, bu işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Devlete bırakılmaktadır.

Taşımacılık işlerinde kullanılan taşıtlarla diğer taşınabilen varlıklara ilişkin 3 üncü fıkraya göre, uluslararası trafikte işletilen gemi, uçak ve kara nakil vasıtaları ile sözkonusu taşımacılık işlerinde kullanılan menkul varlıklardan ibaret olan servetin vergilendirilmesi, bu işletmeciliği yapan teşebbüsün mukim olduğu Devlete aittir.

4 üncü fıkra, bir Âkit Devlet mukimine ait servetin diğer tüm unsurlarının, yalnızca bu Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

Madde 23. – Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi

Madde çifte vergilendirmenin önlenmesi ile ilgilidir.

Buna göre, bir Âkit Devlet mukiminin, diğer Âkit Devlette vergilendirilebilen bir gelir veya servet elde etmesi durumunda, sözkonusu gelir için diğer Devlette ödenen vergi, bu mukimin ilk bahsedilen Devlette hesaplanan vergisinden mahsup edilecektir. Ancak bu mahsup, mahsuptan önce ilk bahsedilen Devlette hesaplanan vergi miktarını aşmayacaktır.

Madde 24. – Ayrım Yapılmaması

Maddenin 1 inci fıkasında, bir Âkit Devlet vatandaşlarının, diğer Âkit Devlette, o Devletin aynı koşullara sahip vatandaşlarına kıyasla daha değişik veya daha ağır bir vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacakları hükme bağlanmakta ve bu hükmün aynı zamanda, 1 inci madde hükümleri ile bağlı kalınmaksızın, Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olmayan kişilere de uygulanacağı belirtilmektedir.

2 nci fıkrada, bir Âkit Devlet mukimi olan vatansız kişilerin diğer Devlette sahip oldukları işyerlerinin, bu diğer Devletin aynı faaliyetleri yürüten teşebbüslerine kıyasla daha ağır bir vergilemeye tabi tutulmayacakları öngörülmektedir.

3 üncü fıkrada, teşebbüslerin diğer Devlette sahip oldukları işyerlerinin, bu diğer Devletin aynı faaliyetleri yürüten teşebbüslerine kıyasla daha ağır bir vergilemeye tabi tutulmayacakları belirtilmektedir.

4 üncü fıkrada, bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devletin mukimine yapmış olduğu, faiz, gayrimaddi hak bedelleri ve diğer benzeri ödemelerin sanki ilk bahsedilen Devletin bir mukimine yapılmış gibi indirilebileceği aynı şekilde, vergiye tabi serveti belirlenirken, diğer Âkit Devlet mukimine olan borcu da ilk bahsedilen Devletin bir mukimine yapılmış gibi indirilebileceği hükme bağlanmıştır.

5 inci fıkrada, ayırım yapmama prensibinin, bir Âkit Devletin bir veya bir kaç mukimi tarafından doğrudan veya dolaylı olarak, kısmen ya da tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen diğer Âkit Devlet teşebbüsleri için de geçerli olduğu belirtilmektedir.

6 ncı fıkrada, Âkit Devletlerin kendi mukimlerine uyguladıkları şahsî indirimler ile vergi ve matrah indirimlerini, diğer Devletin mukimlerine de uygulamak zorunda olmadıkları belirtilmiştir.

Madde 25. — Karşılıklı Anlaşma Usulü

Maddenin ilk iki fıkrası, bir kişinin, taraf Devletlerden herhangi birinin veya her ikisinin işlemlerinin, kendisi açısından bu Anlaşma hükümlerine uygun olmayan sonuçlar yarattığı veya yaratacağı kanaatine varması halinde sorunun nasıl çözümleneceğini hükme bağlamaktadır.

1 inci fıkraya göre, bu kişi durumunu Âkit Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen müracaat usulleriyle bağlı kalmaksızın, mukim olduğu Âkit Devletin yetkili makamına arzedeblecektir. Ancak bu kişi, durumunun 24 üncü maddenin 1 inci fıkrasına uygun olması halinde, vatandaşı olduğu Âkit Devletin yetkili makamına da başvurabilecektir.

2 nci fıkraya göre, kendisine başvuruda bulunulan yetkili makam sorunu kendi çözemezse, diğer Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmaya varmak için gayret gösterecektir.

Maddenin 3 üncü fıkrasında, yetkili makamların bu Anlaşmanın yorumundan veya uygulanmasından kaynaklanan sorunların çözümü için karşılıklı anlaşma usulünü kullanabilecekleri, 4 üncü fıkrada ise karşılıklı Anlaşmanın ne şekilde yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 26. — Bilgi Değişimi

Gerek bu Anlaşmanın doğru bir şekilde uygulanabilmesi için, gerekse kayıp ve kaçakların önlenmesi için Âkit Devletlerin vergi idareleri arasında gerekli hallerde yakın işbirliğine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu maddede, Âkit Devletlerin hangi hallerde bilgi değişiminde bulunacakları, elde edilen bilgilerin kimlere verilebileceği ve bilgi değişiminin sınırları ele alınmıştır.

Madde 27. — Diplomat Hüviyetindeki Memurlar ve Konsolosluk Memurları

Bu maddede, diplomat hüviyetindeki memurlar ve konsolosluk memurlarının Devletler hukukunun genel kurallarına ve özel anlaşma hükümlerine göre yararlandıkları vergi ayrıcalıklarının bu Anlaşma hükümlerinden etkilenmeyeceği belirtilmektedir.

Madde 28. — Yürürlüğe Girme

Anlaşma, her iki Hükümetin kendi Devletlerinde gerekli anayasal işlemlerin yerine getirildiğini yazıyla birbirlerine bildirmelerini müteakip, bu bildirimlerin sonuncusunun alındığı tarihte yürürlüğe girecektir. Bu Anlaşma, Türkiye'de, kaynakta tevkif edilen vergiler yönünden, bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi izleyen Ocak ayının birinci günü veya daha sonra ödenen veya mahsup edilen miktarlar için, diğer vergiler yönünden ise bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi izleyen Ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan vergilendirme yılları için hüküm ifade edecektir.

Ukrayna'da uygulama, prensip itibariyle aynı tarihte başlayacak olmakla beraber, tevkifat suretiyle alınan vergiler ve diğer vergiler için iki ayrı bent halinde düzenlenmiştir.

Madde 29. — Yürürlükten Kalkma

Madde Anlaşmanın feshedilinceye kadar yürürlükte kalacağını belirtmekte, fesih usulünü açıklamakta ve fesih halinin her iki Âkit Devlette hangi vergilendirme dönemleri için hüküm ifade edeceğini belirlemektedir.

PROTOKOL

Anlaşmanın bir bölümünü oluşturan ve Anlaşma maddelerinin sonunda yer alan Protokol 1 fıkradan ibarettir.

10 uncu maddenin Üçüncü fıkrasıyla ilgili olarak

Türkiye yönünden "temettü" teriminin, yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarından elde edilen gelirleri de kapsayacağı belirtilmektedir.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

Esas No. : 1/603

Karar No. : 94

22.7.1997

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 17.7.1997 tarihli 15 inci Birleşiminde Dışişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Kişilerin aynı gelir üzerinden iki devlette birden vergilendirilmesini önleme amacını taşıyan Tasarı Komisyonumuzca uygun bulunarak aynen kabul edilmiştir,

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili
<i>Sedat Aloğlu</i>	<i>Cemal Külahlı</i>
İstanbul	Bursa
Kâtip	Üye
<i>Cevdet Akçalı</i>	<i>Arif Ahmet Denizolgun</i>
Adana	Antalya
Üye	Üye
<i>Ali Rahmi Beyreli</i>	<i>İlhan Kesici</i>
Bursa	Bursa
Üye	Üye
<i>Hikmet Çetin</i>	<i>Hüseyin Kansu</i>
Gaziantep	İstanbul
Türkiye Büyük Millet Meclisi	(S. Sayısı : 368)

Üye

Ercan Karakaş

İstanbul

Üye

Haluk Yıldız

Kastamonu

Üye

Abdullah Gencer

Konya

Üye

Osman Yumakoğulları

İstanbul

Üye

Cemal Özbilen

Kırklareli

Üye

Teoman Akgür

Sakarya

Üye

Bayram Fırat Dayanıklı

Tekirdağ

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE UKRAYNA HÜKÜMETİ ARASINDA GELİR VE SERVET ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME VE VERGİ KAÇAKÇILIĞINA ENGEL OLMA ANLAŞMASI VE EKİ PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. – 27 Kasım 1996 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokol”ün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Prof. Dr. Necmettin Erbakan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

Prof. Dr. T. Çiller

Devlet Bakanı

N. Ercan

Devlet Bakanı

I. Saygın

Devlet Bakanı

N. Kurt

Devlet Bakanı V.

Y. Aktuna

Devlet Bakanı

M. S. Ensarioğlu

Devlet Bakanı

B. Aksoy

Devlet Bakanı

H. U. Söylemez

Devlet Bakanı

A. Yılmaz

Devlet Bakanı V.

B. Yücel

Adalet Bakanı

Ş. Kazan

İçişleri Bakanı

M. Akşener

Millî Eğitim Bakanı

Prof. Dr. M. Sağlam

Sağlık Bakanı

Y. Aktuna

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. Demirci

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Y. Erez

Kültür Bakanı

İ. Kahraman

Orman Bakanı

M. H. Dağlı

Devlet Bakanı

F. Adak

Devlet Bakanı

Doç. Dr. A. Gül

Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. Tekir

Devlet Bakanı

M. Altınsoy

Devlet Bakanı V.

S. Tekir

Devlet Bakanı

A. C. Tunç

Devlet Bakanı

G. Dağdaş

Devlet Bakanı

T. R. Güneri

Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. Günbey

Devlet Bakanı

Dr. A. Demircan

Millî Savunma Bakanı

T. Tayan

Maliye Bakanı

Doç. Dr. A. Şener

Bay. ve İskân Bakanı

C. Ayhan

Ulaştırma Bakanı

Ö. Barutçu

Çal. ve Sos. Güv. Bakanı

N. Çelik

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

M. R. Kutan

Turizm Bakanı

B. Yücel

Çevre Bakanı

M. Z. Tokar

DIŐIŐLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE UKRAYNA HÜKÜMETİ ARASINDA GE-
LİR VE SERVET ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ
ÖNLEME VE VERĐİ KAÇAKÇILIĞINA ENGEL OLMA ANLAŞMASI VE EKİ PROTO-
KOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. – Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. – Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. – Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE UKRAYNA HÜKÜMETİ
ARASINDA GELİR VE SERVET ÜZERİNDEN ALINAN
VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMİYİ ÖNLEME VE VERGİ
KAÇAKÇILIĞINA ENGEL OLMA ANLAŞMASI

TÜRKİYE HÜKÜMETİ
VE
UKRAYNA HÜKÜMETİ

Gelir ve servet üzerinden alınan vergilerde çifte vergilendirmeyi önleme ve vergi kaçakçılığına engel olma ile iki Devlet arasındaki ekonomik işbirliğini teşvik eden bir Anlaşma yapmak isteğiyle

AŞAĞIDAKİ ANLAŞMAYA VARMIŞLARDIR :

MADDE 1

KİŞİLERE İLİŞKİN KAPSAM

Bu Anlaşma Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır.

MADDE 2

KAVRANAN VERGİLER

1. Bu Anlaşma, hangisinde ne şekilde alındığına bakılmaksızın, bir Âkit Devlette veya politik alt bölümlerinde ya da mahallî idarelerinde gelir ve servet üzerinden alınan vergilere uygulanacaktır.

2. Menkul veya gayrimenkul varlıkların devrinden doğan kazançlara uygulanan vergiler ile ücretin veya maaşın toplam tutarı üzerinden teşebbüsler tarafından ödenen vergiler dahil olmak üzere, toplam gelir, toplam servet veya gelir veya servet unsurları üzerinden alınan tüm vergiler, gelirden ve servetten alınan vergiler olarak kabul edilecektir.

3. Bu Anlaşmanın konusu olan vergiler:

a) Türkiye’de:

i) Gelir Vergisi;

ii) Kurumlar Vergisi;

iii) Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi üzerinden alınan fon payı;

(Bundan böyle “Türk Vergisi” olarak bahsedilecektir.)

b) Ukrayna’da:

i) Teşebbüslerin kazançları üzerinden alınan vergi; ve

ii) Vatandaşlardan alınan gelir vergisi;

(Bundan böyle “Ukrayna Vergisi” olarak bahsedilecektir.)

4. Bu Anlaşma aynı zamanda, Anlaşmanın imza tarihinden sonra mevcut vergilere ilave olarak veya onların yerine alınan ve mevcut vergilerle aynı nitelikte olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen vergilere de uygulanacaktır. Âkit Devletlerin yetkili makamları, ilgili vergi mevzuatlarında yapılan önemli değişiklikleri birbirlerine bildireceklerdir.

MADDE 3

GENEL TANIMLAR

1. Bu Anlaşmanın amaçları yönünden:

a) i) “Türkiye” terimi, Türkiye’nin sahip olduğu egemenlik alanını, karasularını, aynı zamanda uluslararası hukuka uygun olarak doğal kaynakların işletilmesi, korunması ve idaresi amacıyla yargı yetkisi veya egemenlik haklarına sahip olduğu deniz alanlarını ifade eder;

ii) “Ukrayna” terimi, Ukrayna’nın sahip olduğu egemenlik alanını, karasularını, aynı zamanda uluslararası hukuka uygun olarak doğal kaynakların işletilmesi, korunması ve idaresi amacıyla yargı yetkisi veya egemenlik haklarına sahip olduğu deniz alanlarını ifade eder;

b) “Bir Âkit Devlet” ve “diğer Âkit Devlet” terimleri, metnin gereğine göre, Ukrayna veya Türkiye anlamına gelir;

c) “Vergi” terimi, bu Anlaşmanın 2 nci maddesinde kavranan vergiler anlamına gelir;

d) “Kişi” terimi, bir gerçek kişi, bir şirket ve kişilerin oluşturduğu diğer herhangi bir kuruluşu kapsar;

e) “Şirket” terimi, herhangi bir kurum veya vergileme yönünden kurum olarak muamele gören herhangi bir kuruluş anlamına gelir;

f) “Kayıtlı merkez” terimi, Türk Ticaret Kanununa göre tescil edilen kanunî merkez veya Ukrayna Medeni Kanununa göre bir hükmî şahıs olarak tescil edilen bir kurumun daimî yeri anlamına gelir;

g) “Vatandaş” terimi:

i) Bir Âkit Devletin vatandaşlığına sahip herhangi bir gerçek kişiyi;

ii) Bir Âkit Devlette yürürlükte olan mevzuata göre statü kazanan herhangi bir hükmî şahsı, ortaklığı veya derneği ifade eder.

h) “Bir Âkit Devletin teşebbüsü” ve “Diğer Âkit Devletin teşebbüsü” terimleri sırasıyla, bir Âkit Devlet mukimi tarafından işletilen bir teşebbüs ve diğer Âkit Devlet mukimi tarafından işletilen bir teşebbüs anlamına gelir;

i) “Yetkili makam” terimi:

i) Ukrayna’da, Ukrayna Maliye Bakanlığını veya onun yetkili temsilcisini;

ii) Türkiye’de, Maliye Bakanını veya onun yetkili temsilcisini

ifade eder;

j) “Uluslararası trafik” terimi, yalnızca diğer Âkit Devletin sınırları içinde gerçekleştirilen gemi, vapur, uçak veya kara nakil vasıtası işletmeciliği hariç, gemi, vapur, uçak veya kara nakil vasıtası işletilerek yapılan taşımacılığı ifade eder.

2. Bir Âkit Devletin bu Anlaşmayı uygulaması bakımından, metin aksini öngörmedikçe, Anlaşmada tanımlanmamış herhangi bir terim, Anlaşmanın uygulanacağı vergilere ilişkin bu Devletin mevzuatında öngörülen anlamı taşır.

MADDE 4

MUKİM

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, “bir Âkit Devletin mukimi” terimi, o Devletin mevzuatı gereğince ev, ikametgâh, kayıtlı merkez, tescil yeri, yönetim yeri veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle vergi mükellefi olan kişi anlamına gelir. Ancak bu terim, yalnızca o Devletteki kaynaklardan elde edilen gelir veya o Devlette bulunan servet nedeniyle vergiye tabi tutulan herhangi bir kişiyi kapsamaz.

2. Bu maddenin 1 inci fıkrâ hükümleri dolayısıyla bir gerçek kişi her iki Âkit Devlette de mukim olduğunda, bu kişinin durumu aşağıdaki şekilde belirlenecektir:

a) Bu kişi, yalnızca daimi olarak kalabileceği bir meskenin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir. Eğer bu kişinin her iki Devlette de daimî olarak kalabileceği bir meskeni varsa, bu kişi, kişisel ve ekonomik ilişkilerinin daha yakın olduğu Devletin bir mukimi olarak kabul edilecektir (hayatî menfaatlerin merkezi);

b) Eğer kişinin hayatî menfaatlerinin merkezinin yer aldığı Devlet saptanamazsa veya her iki Devlette de daimî olarak kalabileceği bir meskeni yoksa, bu kişi yalnızca kalmayı âdet edindiği evin bulunduğu Devletin bir mukimi kabul edilecektir;

c) Eğer kişinin her iki Devlette de kalmayı âdet edindiği bir ev varsa veya her iki Devlette de böyle bir ev sözkonusu değilse, bu kişi yalnızca vatandaşı olduğu Devletin mukimi kabul edilecektir;

d) Eğer kişi her iki Devletin de vatandaşıysa veya her iki Devletin de vatandaşı değilse, Âkit Devletlerin yetkili makamları sorunu karşılıklı anlaşmayla çözeceklerdir.

3. 1 inci fıkrâ hükümleri dolayısıyla gerçek kişi dışındaki bir kişi her iki Âkit Devletin de mukimi olduğunda, bu kişi kayıtlı merkezinin bulunduğu Devletin bir mukimi olarak kabul edilecektir.

MADDE 5

İŞYERİ

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından "işyeri" terimi, bir teşebbüsün işinin tamamen veya kısmen yürütüldüğü işe ilişkin sabit bir yer anlamına gelir.

2. "İşyeri" terimi özellikle şunları kapsamına alır:

- a) Yönetim yeri;
- b) Şube;
- c) Büro;
- d) Fabrika;
- e) Atelye;
- f) Doğal kaynakların aranması için kullanılan tesis veya yapı;
- g) Maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı veya doğal kaynakların çıkarıldığı diğer herhangi bir yer;
- h) Satış yeri olarak kullanılan depo veya diğer binalar.

3. Oniki ayı aşan bir süre devam eden bir inşaat şantiyesi, yapım, montaj veya kurma projesi veya bu faaliyetlerle ilgili gözetim faaliyetleri bir işyeri oluşturur. Bir şantiye, hazırlık çalışmaları da dahil olmak üzere, müteahhidin bir bina veya inşaatta çalışmalarına başladığı tarihten itibaren oluşur.

4. Bu maddenin daha önceki hükümleri ile bağılı kalınmaksızın, "işyeri" teriminin aşağıdaki hususları kapsamadığı kabul edilecektir:

- a) Teşebbüs olanaklarının, yalnızca teşebbüse ait malların veya ticarî eşyanın depolanması, teşhiri veya teslimi amacıyla kullanılması;
- b) Teşebbüse ait mal veya ticarî eşya stoklarının yalnızca depolama, teşhir veya teslim amacıyla elde tutulması;
- c) Teşebbüse ait mal veya ticarî eşya stoklarının yalnızca bir başka teşebbüse işlettirilmesi amacıyla elde tutulması;
- d) İşe ilişkin sabit bir yerin yalnızca teşebbüse mal veya ticarî eşya satın alma veya bilgi toplama amacıyla elde tutulması;
- e) İşe ilişkin sabit bir yerin teşebbüs için yalnızca hazırlayıcı veya yardımcı karakter taşıyan diğer herhangi bir işin yürütülmesi amacıyla elde tutulması;

f) İşe ilişkin sabit bir yerin yalnızca, a) ila e) bentlerinde bahsedilen faaliyetlerin bir veya birkaçını bir arada icra etmek için elde tutulması; ancak bu faaliyetlerin bir arada icra edilmesi sonucunda kendini gösteren toplu faaliyetin hazırlayıcı veya yardımcı karakterde olması şarttır.

5. 1 inci ve 2 nci fıkrâ hükümleriyle bağılı kalınmaksızın, bir kişi -6 ncı fıkrânın uygulanacağı bağımsız nitelikteki bir acente dışında- bir Âkit Devlette, bir teşebbüs adına hareket ederse veya bu teşebbüs adına mukavele akdetme yetkisine sahip olup bu yetkisini mutaden kullanırsa veya teşebbüs adına düzenli olarak sattığı mal veya ticarî eşyalardan mal veya ticarî eşya stoku bulundursa, sözkonusu kişinin faaliyetleri 4 üncü fıkrada belirtilenlerle sınırlı olmadıkça, bu teşebbüs, bu Devlette bu kişinin teşebbüs için gerçekleştirdiği her türlü faaliyet dolayısıyla bir işyerine sahip ka-

bul edilecektir. Ancak, anılan 4 üncü fıkra hükmü çerçevesinde işe ilişkin sabit bir yerden yürütülen faaliyetler bu yeri bir işyeri haline getirmeyecektir.

6. Bir teşebbüs, bir Devlette işlerini yalnızca, kendi işlerine olağan şekilde devam eden bir simsar, genel komisyon acentesi veya bağımsız statüde diğer herhangi bir acente vasıtasıyla yürüttüğü için bu Devlette bir işyerine sahip kabul olunmayacaktır.

7. Bir Âkit Devletin mukimi olan bir şirket, diğer Âkit Devletin mukimi olan veya bu diğer Devlette ticarî faaliyette bulunan bir şirketi (bir işyeri vasıtasıyla veya diğer bir şekilde) kontrol eder ya da onun tarafından kontrol edilirse, bu şirketlerden herhangi biri diğeri için bir işyeri oluşturmayacaktır.

MADDE 6

GAYRİMENKUL VARLIKLARDAN ELDE EDİLEN GELİR

1. Bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette bulunan gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir (tarım veya ormancılıktan elde edilen gelir dahil), bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. “Gayrimenkul varlık” terimi, sözkonusu varlığın bulunduğu Âkit Devletin mevzuatına göre tanımlanacaktır. Terim her halükârda, gayrimenkul varlığa müteferri varlıkları, tarım ve ormancılıkta kullanılan araçları ve hayvanları (balık üretimi ve yetiştiriciliği dahil), özel hukuk hükümlerinin uygulanacağı gayrimenkul mülkiyetine ilişkin hakları, gayrimenkul intifa haklarını ve maden ocaklarının, kaynakların ve diğer doğal kaynakların işletilmesi veya işletme hakkı karşılığında doğan sabit ya da değişken ödemeler üzerindeki hakları kapsayacak; gemiler, vapurlar, uçaklar ve kara nakil vasıtaları gayrimenkul varlık sayılmayacaktır.

3. 1 inci fıkra hükümleri, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımından, kiralanmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelire uygulanacaktır.

4. 1 inci ve 3 üncü fıkra hükümleri aynı zamanda, bir teşebbüsün gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelire de uygulanacaktır.

MADDE 7

TİCARİ KAZANÇLAR

1. Bir Âkit Devlet teşebbüsüne ait kazanç, sözkonusu teşebbüs diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunmadıkça, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Eğer teşebbüs yukarıda bahsedilen şekilde ticarî faaliyette bulunursa, teşebbüsün kazancı, bu diğer Devlette, yalnızca bu işyerine atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere vergilendirilebilir.

2. 3 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet teşebbüsü diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunduğu anda, bu işyerine her iki Âkit Devlette de, eğer bu işyeri, aynı veya benzer koşullar altında, aynı veya benzer faaliyetlerde bulunan, tamamen ayrı ve bağımsız bir teşebbüs olsaydı ve işyerini oluşturduğu teşebbüsten tamamen bağımsız nite-lik kazansaydı, ne kazanç elde edecek ise aynı miktarda bir kazanç atfedilecektir.

3. Bir işyerinin kazancı belirlenirken, işyerinin bulunduğu Devlette veya başka herhangi bir yerde yapılan, yönetim ve genel idare giderlerini de kapsamına alan, işyerinin amaçlarına uygun düşen giderlerin indirilmesine müsaade edilecektir. Bununla beraber, işyeri tarafından teşebbüse veya diğer bürolarının herhangi birine patentlerin veya diğer hakların kullanımı karşılığında yapılan gayrimaddî hak bedeli, ücret veya diğer benzeri ödemelerin; verilen özel hizmetler veya yönetim karşılığında yapılan komisyon ödemelerinin; bankacılık teşebbüsleri hariç olmak üzere, teşebbüs tarafından işyerine ödünç olarak verilen paralar karşılığında ödenen faizlerin gider olarak indirilmesine (gerçekten yapılan giderlerin geri ödenmesi hariç) müsaade edilmeyecektir.

4. Bir Âkit Devlette, bir işyerine atfedilebilir kazancın, teşebbüs toplam kazancının muhtelif birimlere paylaşılması esasına göre belirlenmesi mevzuatı gereğince mutad olduğu takdirde, bu maddenin 2 nci fıkrasında öngörülen hiçbir hüküm, bu Âkit Devletin, vergilendirilebilir kazancı mutad olduğu üzere böyle bir paylaşırma yöntemi ile belirlenmesine engel olmayacaktır; bununla beraber, uygulanacak paylaşırma yöntemi öyle olacaktır ki, sonuç bu maddede belirlenen prensiplere uygun olacaktır.

5. İşyerine, bu işyeri tarafından teşebbüs adına yalnızca mal veya ticarî eşya alınması dolayısıyla hiçbir kazanç atfedilmeyecektir.

6. Bundan önceki fıkraların amaçları bakımından, işyerine atfedilebilen kazanç, aksine makul ve geçerli bir neden olmadıkça, her yıl aynı yöntemle belirlenecektir.

7. Kazanç, bu Anlaşmanın diğer maddelerinde ayrı olarak düzenlenen gelir unsurlarını veya sermaye değer artışlarını da kapsamına aldığıında, o maddelerin hükümleri bu madde hükümlerinden etkilenmeyecektir.

MADDE 8

ULUSLARARASI TAŞIMACILIK

1. Bir Âkit Devlet mukimince uluslararası trafikte gemi, vapur, uçak veya kara nakil vasıtası işletmeciliğinden elde edilen kazanç, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

2. Bu maddenin amaçları bakımından, uluslararası trafikte gemi veya uçak işletmeciliğinden elde edilen kazançlar, sözkonusu gemi veya uçak işletmeciliğinin yanısıra arızı olarak mal veya ticarî eşya taşınmasında kullanılan konteynerlerin (konteyner taşımacılığında kullanılan ilgili ekipmanlar ve römorklar dahil) kiralanması, bakımı veya kullanımından elde edilen kazançları da kapsar.

3. Bu maddenin 1 inci fıkrasında yer alan kazançlar, bir Âkit Devlet mukimince bir ortaklığa, bir bağlı işletmeye veya uluslararası işletilen bir acenteye iştirak dolayısıyla elde ediliyorsa, bu mukime atfedilebilen kazançlar, yalnızca mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilebilecektir.

MADDE 9

BAĞIMLI TEŞEBBÜSLER

1. a) Bir Âkit Devlet teşebbüsü doğrudan veya dolaylı olarak diğer Âkit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığıında, veya

b) Aynı kişiler doğrudan veya dolaylı olarak bir Âkit Devlet teşebbüsünün ve diğer Âkit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığıında,

ve her iki halde de, iki teşebbüs arasındaki ticarî ve malî ilişkilerde oluşan veya empoze edilen koşullar, bağımsız teşebbüsle arasında oluşması gereken koşullardan farklılaştığıında, bu teşebbüslerden birisinde olması gereken, fakat bu koşullar dolayısıyla kendini göstermeyen kazanç, o teşebbüsün kazancına eklenir ve buna göre vergilendirilebilir.

2. Bir Âkit Devletin kendi teşebbüslerinden birinin kazancına dahil ettiği ve vergilediği kazanç, diğer Âkit Devlette vergilendirilen bu diğer Devlet teşebbüslerinden birinin de kazancını içerebilir. Aynı zamanda, bu ilk bahsedilen Devletin teşebbüsünün dahil ettiği kazanç, bildirilen kazanç olmayıp, bağımsız teşebbüsler arasında oluşacak ilişkiler gözönünde tutularak, sonradan bu ilk bahsedilen Devletçe yürütülen hesaplamalar sonucunda belirlenen kazanç olabilir. Böyle bir durum kendini gösterdiğinde, eğer diğer Devlet bu düzenlemenin haklı olduğu kanaatine varırsa, sözkonusu kazanç üzerinden alınan verginin miktarında gerekli düzeltmeleri yapmak durumundadır. Bu düzeltme yapılırken, bu Anlaşmanın diğer hükümleri gözönünde tutulacak ve gerektiğinde Âkit Devletlerin yetkili makamları birbirlerine danışacaklardır.

MADDE 10
TEMETTÜLER

1. Bir Âkit Devletin mukimi olan bir şirket tarafından diğer Âkit Devletin bir mukimine ödenen temettüleri, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, sözkonusu temettüler, aynı zamanda temettü ödemesini yapan şirketin mukim olduğu Âkit Devlette ve bu Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, temettül elde eden, temettütün gerçek lehdarı ise, bu şekilde alınacak vergi aşağıdaki oranları aşmayacaktır:

a) Temettütün gerçek lehdarı, temettü ödeyen şirketin sermayesinin doğrudan doğruya en az yüzde 25'ini elinde tutan bir şirket ise (ortaklıklar hariç) gayrisafi temettü tutarının yüzde 10'u;

b) Tüm diğer durumlarda gayrisafi temettü tutarının yüzde 15'i.

3. Bu maddede kullanılan "temettül" terimi, hisse senetlerinden, intifa senetlerinden veya intifa haklarından, kurucu hisse senetlerinden veya alacak niteliğinde olmayıp kazanca katılmayı sağlayan diğer haklardan elde edilen gelirler ile dağıtımını yapan şirketin mukimi olduğu Devletin mevzuatına göre, vergileme yönünden hisse senetlerinden elde edilen gelirle aynı muameleyi gören diğer şirket haklarından elde edilen gelirleri ifade eder.

4. Diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunan bir Âkit Devlet şirketinin bu işyerine atfedilebilen kazancı, bu işyerinin bulunduğu Âkit Devlette 7 nci maddeye göre vergilendirildikten sonra, kalan kısım üzerinden, diğer Âkit Devletin mukimi olan bir şirkete uygulanan aynı vergilemeye tabi olmak koşuluyla, bu diğer Âkit Devlette de vergilendirilebilir. Bu şekilde uygulanacak vergi oranı, bu maddenin 2 nci fıkrasının a) bendinde belirtilen oranı aşmayacaktır.

5. Bir Âkit Devlet mukimi olan temettütün gerçek lehdarı, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunursa veya bu Devlette yer alan sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulursa ve sözkonusu temettül elde edilmiş olayı ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre, 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

6. Bu maddenin 4 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet mukimi olan bir şirket, diğer Âkit Devletten kazanç veya gelir elde ettiğinde, bu diğer Devlet, bu şirket tarafından ödenen temettüler üzerinden herhangi bir vergi alamaz. Bunun istisnasını, sözkonusu temettülerin bu diğer Devletin bir mukimine ödenmesi veya temettül elde edilmiş olayı ile bu diğer Devlette bulunan bir işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunması oluşturur. Aynı şekilde, bu diğer Devlet bu şirketin dağıtılmayan kazançları üzerinden de bir dağıtılmayan kazanç vergisi alamaz. Ödenen temettülerin veya dağıtılmamış kazancın tamamen veya kısmen bu diğer Devlette elde edilen kazançtan veya gelirden oluşması durumu değiştirmez.

MADDE 11

FAİZ

1. Bir Âkit Devlette doğan ve diğer Âkit Devletin bir mukimine ödenen faiz, söz konusu mukim faizin gerçek lehdarı ise, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, bu faiz, elde edildiği Âkit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, faiz elde eden kişi faizin gerçek lehdarı ise, bu şekilde alınacak vergi, faizin gayrisafi tutarının yüzde 10'unu aşmayacaktır.

3. 2 nci fıkrâ hükümlerine bakılmaksızın:

a) Ukrayna'da doğan ve Türkiye Hükümetine veya mahallî idarelerine veya Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasına ödenen faizler Ukrayna vergisinden muaf tutulacaktır;

b) Türkiye'de doğan ve Ukrayna Hükümetine veya politik alt bölümlerine veya mahallî idarelerine veya Ukrayna Ulusal Bankasına ödenen faizler Türk vergisinden muaf tutulacaktır.

4. Bu maddede kullanılan "faiz" terimi, ipotek garantisine bağlı olsun olmasın veya borçlunun kazancına katılma hakkını tanımın tanımamasın her nevi alacaktan doğan gelirleri ve özellikle kamu menkul kıymetleri ile tahvil veya borç senetlerinden elde edilen gelirler ile sözkonusu menkul kıymetler, tahviller veya borç senetlerine bağlı prim ve ikramiyeler dahil olmak üzere, gelirin elde edildiği Âkit Devletin vergi mevzuatına göre ikrazat geliri sayılan diğer bütün gelirleri ifade eder.

5. Bir Âkit Devlet mukimi olan faizin gerçek lehdarı, faizin elde edildiği diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunursa veya bu diğer Devlette yer alan sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve sözkonusu faizin ödendiği alacak ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkrâ hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

6. Bir Devletin kendisi, politik alt bölümü, mahallî idaresi veya mukimi tarafından ödenen faizin, o Âkit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, faiz ödeyen kişi, bir Âkit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Âkit Devlette faiz ödemeye neden olan borç-alacak ilişkisiyle bağlantılı bir işyerine veya sabit yere sahip olduğunda ve faiz bu işyeri veya sabit yer tarafından yüklenildiğinde, sözkonusu faizin, işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

7. Alacak karşılığında ödenen faizin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında var olan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ve lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümleri yalnızca en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilave ödeme, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Âkit Devletin mevzuatına göre vergilendirilecektir.

MADDE 12

GAYRİMADDİ HAK BEDELLERİ

1. Bir Âkit Devlette doğan ve diğer Âkit Devletin bir mukimine ödenen gayrimaddî hak bedelleri, sözkonusu mukim gayrimaddî hak bedelinin gerçek lehdarı ise, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, sözkonusu gayrimaddî hak bedelleri elde edildikleri Âkit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, bu şekilde alınacak vergi, tüm ödemelerin gayrisafi tutarının yüzde 10'unu aşmayacaktır.

3. Bu maddede kullanılan "gayrimaddî hak bedelleri" terimi, sinema filmleri ile radyo ve televizyon yayınlarında kullanılan bantlar dahil olmak üzere edebî, sanatsal veya bilimsel her nevi telif hakkının, her nevi patentin, alameti farikanın, desen veya moodelin, planın, gizli formül veya üretim yönteminin veya sınıf, ticarî veya bilimsel teşhizatın veya sınıf, ticarî veya bilimsel tecrübeye dayalı bilgi birikiminin kullanımı veya kullanım hakkı karşılığında yapılan her türlü ödemeleri kapsar.

4. Bir Âkit Devlet mukimi olan gayrimaddî hak bedelinin gerçek lehdarı, sözkonusu bedelin elde edildiği diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunursa veya bu diğer Devlette yer alan sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve sözkonusu

su bedelin ödendiği hak veya varlık ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre, 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

5. Bir Devletin kendisi, politik alt bölümü, mahallî idaresi veya mukimi tarafından ödenen gayrimaddî hak bedelinin, o Âkit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, gayrimaddî hak bedelini ödeyen kişi, bir Âkit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Âkit Devlette gayrimaddî hak bedelini ödemeye neden olan hak veya varlık ile bağlantılı bir işyerine veya sabit yere sahip olduğunda ve gayrimaddî hak bedeli bu işyeri veya sabit yer tarafından yüklenildiğinde, sözkonusu gayrimaddî hak bedelinin, işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

6. Kullanım, hak veya bilgi karşılığında ödenen gayrimaddî hak bedelinin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında var olan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ile gerçek lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştağında, bu madde hükümleri yalnızca en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilave ödeme, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Âkit Devletin mevzuatına göre vergilendirilecektir.

MADDE 13

SERMAYE DEĞER ARTIŞ KAZANÇLARI

1. Bir Âkit Devlet mukimince, diğer Âkit Devlette yer alan ve 6 ncı maddede belirtilen gayrimenkul varlıkların elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette sahip olduğu bir işyerinin ticarî varlığına dahil menkul varlıkların veya bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette serbest meslek faaliyeti icra etmek üzere kullandığı sabit bir yere ait menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançlar, bu işyerinin (yalnız veya tüm teşebbüsle birlikte) veya sabit yerin elden çıkarılmasından doğan kazanç da dahil olmak üzere, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

3. Bir Âkit Devlet mukimince uluslararası trafikte işletilen gemi, uçak veya kara nakil vasıtalarının veya sözkonusu gemi, uçak veya kara nakil vasıtalarının işletilmesiyle ilgili menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançlar, yalnızca bu Âkit Devlette vergilendirilecektir.

4. 1, 2 ve 3 üncü fıkralarda belirtilenlerin dışında kalan varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançlar, yalnızca elden çıkarmanın mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilecektir. Bu fıkradaki hiç bir hüküm diğer Âkit Devletin, hisse senetleri, kurum hakları veya diğer menkul kıymetlerin satışı veya transferi dolayısıyla bu diğer Âkit Devlette elde edilen sermaye değer artış kazançlarını vergilemesini, alış ve satış arasındaki süre bir yılı aşmadığı takdirde, engellemeyecektir.

MADDE 14

SERBEST MESLEK FAALİYETLERİ

1. Bir Âkit Devlet mukiminin serbest meslek faaliyetleri veya bağımsız nitelikteki diğer faaliyetleri dolayısıyla elde ettiği gelir, bu kişi diğer Âkit Devlette faaliyetlerini icra etmek için sürekli kullanabileceği bir sabit yere sahip olmadıkça, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Eğer kişi böyle bir sabit yere sahip ise, yalnızca sözkonusu sabit yere atfedilebilen gelir bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. "Serbest meslek faaliyetleri" terimi, özellikle bağımsız olarak yürütülen bilimsel, edebi, sanatsal, eğitici veya öğretici faaliyetleri, bunun yanı sıra, doktorların, avukatların, mühendislerin, mimarların, dişçilerin ve muhasebecilerin bağımsız faaliyetlerini kapsamına alır.

MADDE 15

BAĞIMLI FAALİYETLER

1. 16, 18, 19 ve 20 nci maddelerin hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet mukiminin bir hizmet dolayısıyla elde ettiği ücret, maaş ve diğer benzeri gelirler, bu hizmet diğer Âkit Devlette ifa edilmedikçe, yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilecektir. Hizmet diğer Devlette ifa edilirse, buradan elde edilen sözkonusu gelir bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. 1 inci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette ifa ettiği bir hizmet dolayısıyla elde ettiği gelir, eğer:

a) Gelir elde eden kişi, diğer Devlette ilgili malî yıl içinde başlayan veya sona eren herhangi bir oniki aylık dönemde bir veya bir kaç seferde toplam 183 günü aşmamak üzere kalırsa, ve

b) Ödeme, diğer Devletin mukimi olmayan bir işveren tarafından veya böyle bir işveren adına yapılırsa, ve

c) Ödeme, işverenin diğer Devlette sahip olduğu bir işyerinden veya sabit yerden yapılmazsa yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilecektir.

3. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Âkit Devlet mukimince diğer Âkit Devlette icra edilen bir çalışma karşılığında elde edilen ücret ve diğer gelirler, kişilerce ifa edilen bu hizmet eğer:

a) Anlaşmanın 5 inci maddesinin 2 nci fıkrasına ilişkin bir inşaat şantiyesi, yapım, montaj veya kurma projesi ile ilgili,

b) Bir Âkit Devlet mukimi olan bir teşebbüs tarafından uluslararası trafikte işletilen bir gemi, vapur, uçak veya kara nakil vasıtasında icra edilen işlerle ilgili ise

diğer Âkit Devlette vergilendirilmez.

MADDE 16

MÜDÜRLERE YAPILAN ÖDEMELER

Bir Âkit Devlet mukiminin, diğer Âkit Devlet mukimi olan bir şirketin yönetim kurulu üyesi olması dolayısıyla elde ettiği ücret ve diğer benzeri ödemeler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

MADDE 17

SANATÇI VE SPORCULAR

1. 14 ve 15 inci madde hükümlerine bakılmaksızın, bir Âkit Devlet mukimi olan tiyatro, sinema, radyo veya televizyon sanatçısının, bir müzisyon veya bir sporcunun diğer Âkit Devlette icra ettiği bu nitelikteki şahsî faaliyetleri dolayısıyla elde ettiği gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir sanatçının ya da sporcunun icra ettiği bu nitelikteki faaliyetlerden doğan gelir, sanatçının veya sporcunun kendisine değil de bir başkasına yönelirse, bu gelir 7, 14 ve 15 inci maddelerin hükümleriyle bağlı kalmaksızın, sanatçı ya da sporcunun faaliyetlerinin icra edildiği Âkit Devlette vergilendirilebilir.

3. Bir sanatçı veya sporcunun bir Âkit Devlette icra ettiği faaliyetlerden elde ettiği gelir, bu Devlete yapılan ziyaretin tamamen veya önemli ölçüde diğer Âkit Devletin, politik alt bölümünün veya mahallî idaresinin kamusal fonlarından desteklenmesi halinde, bu Devlette vergiden istisna edilecektir.

MADDE 18

EMEKLİ MAAŞLARI

1. 19 uncu maddenin 2 nci fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet mukimine geçmiş çalışmalarının karşılığında ödenen emekli maaşları ve diğer benzeri gelirler ile söz konusu mukime yapılan düzenli ödemeler yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

2. "Düzenli Ödeme" terimi, bir gerçek kişiye para veya para ile ölçülebilir menfaatler karşılığında tam ve yeterli ödemede bulunma taahhüdüne bağlı olarak, ömür boyu veya belirli ya da belirlenebilir bir süre, belirli zamanlarda, düzenli olarak ödenecek belli bir meblağı ifade eder.

3. 1 inci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Âkit Devletin, politik alt bölümünün veya mahallî idaresinin sosyal güvenlik sistemi uyarınca yapılan düzenli ödemeler ile emekli maaşları ve diğer benzeri ödemeler yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

MADDE 19

KAMU GÖREVLERİ

1. Bir Âkit Devlete, politik alt bölümüne veya mahallî idaresine bir kamu görevi dolayısıyla bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında, bu Devlet, alt bölüm veya idare tarafından veya bunlarca oluşturulan fonlardan yapılan ödemeler, emekli maaşları da dahil yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

2. Bununla birlikte, söz konusu hizmet diğer Âkit Devlette verildiğinde ve gerçek kişi bu Devletin bir mukimi olduğunda, söz konusu ödemeler, yalnızca bu diğer Âkit Devlette vergilendirilecektir. Ancak bu kişinin;

i) bu Devletin bir vatandaşı olması; veya

ii) yalnızca bu hizmeti ifa etmek için bu Devletin bir mukimi durumuna geçmemiş olması zorunludur.

3. Bir Âkit Devletin kendisi, politik alt bölümü veya mahallî idaresi tarafından yürütülen ticarî faaliyetlerle bağlantılı hizmetler karşılığında yapılan ödemelere ve emekli maaşlarına 15, 16 ve 18 inci maddelerin hükümleri uygulanacaktır.

MADDE 20

ÖĞRETMENLER VE ÖĞRENCİLER

1. Bir Âkit Devleti ziyareti sırasında veya hemen öncesinde diğer Âkit Devletin mukimi durumunda olan ve ilk bahsedilen Devlette yalnızca öğrenim veya meslekî eğitim amacıyla bulunan bir öğrenci veya stajyere geçim, öğrenim veya meslekî eğitimlerini sağlayabilmeleri için ilk bahsedilen Devletin dışındaki kaynaklardan yapılan ödemeler, bu Devlette vergilendirilmeyecektir.

2. Aynı şekilde, bir Âkit Devleti ziyareti sırasında veya hemen öncesinde diğer Âkit Devletin mukimi durumunda olan ve ilk bahsedilen Devlette esas itibarıyla öğretim veya bilimsel araştırma yapmak amacıyla bulunan bir öğretmen veya öğretim üyesinin iki yılı aşmayan bir süre veya süreler için öğretim veya araştırma karşılığında kişisel hizmetleri dolayısıyla elde ettiği gelirler, söz konusu ödemelerin ilk bahsedilen Devletin dışındaki kaynaklardan yapılması ve bilimsel araştırmaların yalnızca kamu yararına olması durumunda ilk bahsedilen Devlette vergiden istisna edilecektir.

MADDE 21

DİĞER GELİRLER

1. Bir Âkit Devlet mukiminin, nerede doğarsa doğsun, bu Anlaşmanın daha önceki maddelerinde belirtilmeyen gelir unsurları, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

2. 6 ncı maddenin 2 nci fıkrasında tanımlanan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelir hariç olmak üzere, bir Âkit Devlet mukiminin, diğer Âkit Devlette bulunan bir işyeri vasıtasıyla yürüttüğü ticarî faaliyetlerden veya bu diğer Devlette yer alan sabit bir yer vasıtasıyla icra ettiği serbest meslek faaliyetlerinden elde ettiği gelire, bu işyeri veya sabit yer ile geliri doğuran hak veya varlık arasında etkin bir bağ bulunması halinde, 1 inci fıkrâ hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre, 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

MADDE 22

SERVET

1. Bir Âkit Devlet mukiminin, 6 ncı maddede bahsedilen gayrimenkul varlıklardan oluşan ve diğer Âkit Devlette bulunan serveti, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette sahip olduğu bir işyerinin aktifine dahil menkul varlıklardan veya bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette serbest meslek faaliyeti icra etmek üzere kullanabileceği bir sabit yere ait menkul varlıklardan oluşan servet, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

3. Bir Âkit Devlet teşebbüsü tarafından uluslararası trafikte işletilen gemi, vapur, uçak ve kara nakil vasıtalarından ve sözkonusu gemi, vapur, uçak veya kara nakil vasıtalarının işletilmesine tahsis edilen menkul varlıklardan oluşan servet, yalnızca bu Âkit Devlette vergilendirilebilecektir.

4. Bir Âkit Devlet mukiminin diğer bütün servet unsurları, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

MADDE 23

ÇİFTE VERGİLENDİRMEİNİN ÖNLENMESİ

Çifte vergilendirme aşağıdaki şekilde önlenecektir:

a) Bir Âkit Devlet mukimi, bu Anlaşma hükümlerine uygun olarak diğer Âkit Devlette vergilendirilebilen bir gelir elde ettiğinde veya servete sahip olduğunda, ilk bahsedilen Devlet bu mukimin gelirine veya servetine isabet eden vergiden, diğer Âkit Devlette gelir veya servet üzerinden ödediği vergiye eşit bir miktarın doğrudan veya indirim yoluyla mahsup edilmesine müsaade edecektir. Bununla beraber söz konusu mahsup, bu diğer Devlette vergilendirilebilen gelir veya servete atfedilebilen (mahsuptan önce ödenen) gelir veya servet vergisi tutarını aşmayacaktır.

b) Bir Âkit Devlet mukimi bu Anlaşma hükümlerine uygun olarak yalnızca diğer Devlette vergilendirilebilen bir gelir elde ettiğinde veya servete sahip olduğunda, ilk bahsedilen Devlet bu gelir veya serveti matraha dahil edebilir, ancak bu gelir veya servet vergisinden, diğer Âkit Devlette elde edilen gelir veya sahip olunan servete atfedilebilen gelir veya servet vergisi tutarının indirimi-ne müsaade edecektir.

MADDE 24

AYRIM YAPILMAMASI

1. Bir Âkit Devletin vatandaşları, diğer Âkit Devlette, bu diğer Devletin vatandaşlarının aynı koşullarda karşı karşıya kaldıkları veya kalabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır bir vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır. Bu hüküm aynı zamanda, 1 inci madde hükümleri ile bağlı kalınmaksızın, Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olmayan kişilere de uygulanacaktır.

2. Bir Âkit Devlet mukimi olan vatansız kişiler, her iki Âkit Devlette de, ilgili Devlet vatandaşlarının aynı koşullarda karşı karşıya kaldıkları veya kalacakları vergilemeden ve buna bağlı

mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaktır.

3. 10 uncu maddenin 4 üncü ve 6 ncı fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette sahip olduğu bir işyeri, bu diğer Devletin aynı faaliyetleri yürüten teşebbüslerine göre daha az lehe bir vergileme ile karşı karşıya kalmayacaktır.

4. 9 uncu maddenin 1 inci fıkrası, 11 inci maddenin 7 nci fıkrası veya 12 nci maddenin 6 ncı fıkrası hükümlerinin uygulanacağı haller hariç olmak üzere, bir Âkit Devlet teşebbüsünce diğer Âkit Devletin bir mukimine ödenen faiz, gayrimaddî hak bedeli ve diğer ödemeler, bu teşebbüsün vergilendirilebilir kazancının belirlenmesinde, bu ödemeler aynı koşullarda ilk bahsedilen Devletin bir mukimine yapılmış gibi indirilebilir. Aynı şekilde, bir Âkit Devlet teşebbüsünce, diğer Âkit Devletin bir mukimine ödenen bir borç, bu teşebbüsün vergilendirilebilir servetinin belirlenmesinde, benzer koşullar altında, ilk bahsedilen Devletin bir mukimine ödenmiş gibi indirilebilecektir.

5. Bir Âkit Devletin, diğer Âkit Devletin bir veya bir kaç mukimi tarafından, doğrudan veya dolaylı olarak, kısmen veya tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen teşebbüsleri, ilk bahsedilen Devlette, bu Devletin benzeri teşebbüslerinin tabi oldukları veya olabilecekleri vergilemeden veya buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaktır.

6. Bu hükümler, bir Âkit Devletin kendi mukimlerine şahsî veya ailevî durumları dolayısıyla uyguladığı şahsî indirimleri, vergi ve matrah indirimlerini diğer Âkit Devlet mukimlerine de uygulama zorunda olduğu yönünde anlaşılacaktır.

MADDE 25

KARŞILIKLI ANLAŞMA USULÜ

1. Bir Âkit Devlet mukimi, Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin işlemlerinin kendisi için bu Anlaşmanın hükümlerine uygun düşmeyen bir vergileme yarattığı veya yaratacağı kanaatine vardığında, bu Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen mütacaat usulleriyle bağlı kalmaksızın, durumu mukimi olduğu Âkit Devletin yetkili makamına veya durum 24 üncü maddenin 1 inci fıkrasına uygun düşerse, vatandaşı olduğu Âkit Devletin yetkili makamına arz edebilir. Söz konusu mütacaatın, Âkit Devletlerin iç mevzuatlarında belirtilen süre içerisinde yapılması gerekmektedir.

2. Söz konusu yetkili makam, itirazı haklı bulmakla beraber kendisi tatminkâr bir çözüme ulaşamadığı takdirde, bu Anlaşmaya ters düşen bir vergilemeyi önlemek amacıyla, diğer Âkit Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmaya gayret sarfedecektir. Uzlaşmaya varılan her husus, Âkit Devletlerin iç mevzuatlarında belirtilen süreler içerisinde uygulanacaktır.

3. Âkit Devletlerin yetkili makamları, Anlaşmanın yorumundan veya uygulanmasından kaynaklanan her türlü güçlüğü veya tereddütü karşılıklı anlaşmayla çözmek için gayret göstereceklerdir. Yetkili makamlar aynı zamanda, Anlaşmada ele alınmayan durumlardan kaynaklanan çifte vergilendirmenin ortadan kaldırılması için de birbirlerine danışabilirler.

4. Âkit Devletlerin yetkili makamları, bundan önceki fıkralarda belirtilen hususlarda anlaşmaya varabilmek için belirlenmiş yöntemler çerçevesinde birbirleriyle haberleşebilirler. Anlaşmaya varabilmek için sözlü görüş alış-verişi gerekli görüldüğünde, bu görüşme, Âkit Devletlerin yetkili makamlarının temsilcilerinden oluşan bir Komisyon kanalıyla yürütülebilir.

MADDE 26

BİLGİ DEĞİŞİMİ

Âkit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşma hükümlerinin yürütülmesi için gerekli olan bilgileri veya Anlaşma ile uyumsuzluk göstermediği sürece, özellikle yasal vergiden kaçınmaya

karşı hukukî hükümlerin uygulanmasını kolaylaştırmak ve vergi kaçakçılığını önlemek amacıyla, Anlaşma kapsamına giren vergiler ile ilgili iç mevzuat hükümlerinin yürütülmesi için gerekli olan bilgileri değişime tabi tutacaklardır. Bir Âkit Devlet tarafından alınan her türlü bilgi, o Devletin kendi iç mevzuatı çerçevesinde elde ettiği bilgiler gibi gizli tutulacak ve adlî makamlar ve idarî kuruluşlar da dahil olmak üzere, yalnızca bu Anlaşmada belirtilen vergilerin tahakkuk veya tahsilleri veya cebri icra ya da cezasıyla ve bu hususlardaki şikâyet ve itirazlara bakmakla görevli kişi veya makamlara verilebilecektir. Bu kişi veya makamlar sözkonusu bilgileri yalnızca bu amaçlar doğrultusunda kullanacaklardır. Bu kişi veya makamlar söz konusu bilgileri mahkeme duruşmalarında veya adlî kararlar alınırken açıklayabilirler.

2. 1 inci fıkrâ hükümleri, hiçbir surette Âkit Devletlerin yetkili makamlarını:

- a) Her iki Âkit Devletin yürürlükteki mevzuatına veya idarî uygulamalarına uymayacak idarî önlemler alma;
  - b) Her iki Âkit Devletin mevzuatı veya normal idarî işlemleri çerçevesinde elde edilemeyen bilgileri sunma;
  - c) Herhangi bir ticarî, sınıf, meslekî sırrı veya ticarî işlemi aleni hale getiren bilgileri veya aleliyeti kamu düzenine aykırı düşen bilgileri verme
- yükümlülüğü altına sokacak şekilde yorumlanamaz.

MADDE 27

DİPLOMAT HÜVİYETİNDEKİ MEMURLAR VE KONSOLOSLUK MEMURLARI

Bu Anlaşma hükümleri, diplomat hüviyetindeki memurlar veya konsolosluk memurlarının uluslararası hukukun genel kuralları ve özel anlaşma hükümleri uyarınca yararlandıkları malî ayrıcalıkları etkilemeyecektir.

MADDE 28

YÜRÜRLÜĞE GİRME

Herbir Âkit Devlet, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için kendi iç mevzuatında öngörülen işlemlerin tamamlandığını diplomatik yoldan diğerine bildirecektir. Bu Anlaşma, bu bildirimlerden sonuncusunun yapıldığı tarihte yürürlüğe girecek; ve

a) Türkiye'de;

i) Kaynakta tevkif edilen vergiler yönünden, bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi izleyen Ocak ayının birinci günü veya daha sonra ödenen veya mahsup edilen miktarlar için; ve

ii) Diğer vergiler yönünden, bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi izleyen Ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan vergilendirme yılları için

hüküm ifade edecektir.

b) Ukrayna'da;

i) Temettü, faiz veya gayrimaddî hak bedelleri üzerinden alınan vergiler yönünden, Anlaşmanın yürürlüğe girdiği günü izleyen altmışıncı gün veya daha sonra yapılan her türlü ödemeler için;

ii) Teşebbüslerin geliri üzerinden alınan vergiler yönünden, Anlaşmanın yürürlüğe girmesini takip eden takvim yılının bir Ocak günü veya daha sonra başlayan her vergilendirme dönemi için;

iii) Vatandaşlardan alınan gelir vergisi yönünden, Anlaşmanın yürürlüğe girdiği günü takip eden altmışıncı gün veya daha sonra yapılan her türlü ödemeler için

hüküm ifade edecektir.

MADDE 29

YÜRÜRLÜKTEN KALKMA

Bu Anlaşma, Âkit Devletlerden biri tarafından feshedilinceye kadar yürürlükte kalacaktır. Âkit Devletlerden her biri, Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıllık bir sürenin bitiminden sonra başlayan herhangi bir takvim yılının sonundan en az altı ay önce diplomatik yollar-
dan yazılı fesih ihbarnamesi vermek suretiyle Anlaşmayı feshedebilir. Bu durumda Anlaşma;

a) Türkiye'de;

i) Kaynakta tevkif edilen vergiler yönünden, fesih ihbarnamesinin verildiği takvim yılının bitiminden sonra ödenen veya mahsup edilen miktarlar için; ve

ii) Diğer vergiler yönünden, fesih ihbarnamesinin verildiği takvim yılının bitiminden sonra başlayan vergilendirme yılları için

hüküm ifade etmeyecektir.

b) Ukrayna'da;

i) Temettü, faiz ve gayrimaddî hak bedelleri üzerinden alınan vergiler yönünden, fesih ihbar-
namesinin verildiği günü izleyen altmışıncı gün veya daha sonra yapılan her türlü ödemeler için;

ii) Teşebbüslerin geliri üzerinden alınan vergiler yönünden, fesih ihbarnamesinin verilmesini
takip eden takvim yılının bir Ocak günü veya daha sonra başlayan her vergilendirme dönemi için;

iii) Vatandaşlardan alınan gelir vergisi yönünden, fesih ihbarnamesinin verildiği günü izleyen
altmışıncı gün veya daha sonra yapılan her türlü ödemeler için

hüküm ifade etmeyecektir.

Bu hususları teyiden, aşağıda imzaları bulunan tam yetkili temsilciler, bu Anlaşmayı imzala-
dılar.

Türk, Ukrayna ve İngiliz dillerinde, her üç metin de aynı derecede geçerli olmak üzere
27.11.1996 tarihinde Ankara'da düzenlenmiştir. Metinler arasında farklılık olması halinde, İngiliz-
ce metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Abdullatif ŞENER
Maliye Bakanı

UKRAYNA HÜKÜMETİ
ADINA

Valentyn M. KORONEVSKY
Maliye Bakanı

PROTOKOL

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti arasında bugün akdedilen Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasını imzalayan taraflar, aşağıdaki hükmün Anlaşmanın ayrılmaz bir parçasını oluşturduğu hususunda anlamışlardır.

10 uncu maddenin 3 üncü fıkrasıyla ilgili olarak:

Türkiye yönünden “temettü” teriminin, yatırım fonları ve yatırım şirketlerinden elde edilen gelirleri de kapsayacağı anlaşılmaktadır.

BU HÜSUSLARI TEYİDEN, aşağıda imzaları bulunan tam yetkili temsilciler, bu Protokolü imzaladılar.

Türk, Ukrayna ve İngiliz dillerinde, her üç metin de aynı derecede geçerli olmak üzere, 27.11.1996 tarihinde, Ankara’da düzenlenmiştir. Metinler arasında farklılık olması halinde, İngilizce metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Abdullatif ŞENER
Maliye Bakanı

UKRAYNA HÜKÜMETİ
ADINA

Valentyn M. KORONEVSKY
Maliye Bakanı

